

Handläggare
Helén Örtegren
Telefon: 08-508 23 051**Till**
Hägersten-Liljeholmens
stadsdelsnämnd 2014-06-12

Planerad förskoleutbyggnad 2014-2019

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner stadsdelsförvaltningens lägesrapport över planeringen för förskoleutbyggnad under 2014-2019.

Maria Mannerholm
stadsdelsdirektörGunnar Ohlsén
avdelningschef

Sammanfattning

Antalet barn i åldrarna 1-5 år inom Hägersten-Liljeholmen i behov av förskoleplats beräknas öka från 5.348 barn under januari 2014 till 6.889 barn under december 2019.

Stadsdelsförvaltningen presenterar planerad förskoleutbyggnad per stadsdelsområde för perioden 2014-2019. Planerad förskoleutbyggnad minus avveckling av befintliga förskolor under den aktuella perioden omfattar en utökning med 100 nya avdelningar och 1.400 förskoleplatser beräknat på 14 barn per avdelning.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för samhällsplanering och avdelningen för förskola. Information om ärendet ges till de fackliga organisationerna den 3 juni i förvaltningsgruppen.

Bakgrund

Det finns idag 65 kommunala och 14 privata förskolor inom Hägersten-Liljeholmen. Drygt 87 procent av barnen i åldrarna 1-5 år är inskrivna inom de kommunala och privat drivna förskolorna. I januari 2014 var 5.348 barn i åldrarna 1-5 år i behov av förskoleplats inom stadsdelen. För december 2016 visar prognosen att upp till 5.901 barn (1-5 år) kommer att ha behov av förskoleplats inom stadsdelen och upp till 6.889 barn under december 2019.

Förvaltningen utreder och projekterar för nya förskoleplatser för färdigställande under perioden år 2014-2019. En del projekt är mycket osäkra - lämpligheten för ett antal projekt behöver utredas pedagogiskt, tekniskt och ekonomiskt, detaljplanearbeten pågår och tillfälliga och permanenta bygglov måste godkännas. Utöver behovet av att tillgodose en ökande efterfrågan av förskoleplatser, behöver stadsdelsförvaltningen löpande ersätta de platser som idag finns inrymda i förskolelokaler med omfattande renoveringsbehov och i paviljonger med tidsbegränsade bygglov.

De förskolor som Skolfastigheter i Stockholm AB, SISAB, övertog från Gatu- och fastighetskontoret år 2006, är till stor del byggda med högriskkonstruktioner med bl.a. platta på mark och otillräcklig byggnadsteknik. Flera av dessa förskolebyggnader börjar byggnadstekniskt ta slut och behöver antingen rivas och ersättas med en ny byggnad eller totalrenoveras.

Befolkningsprognos

Stadsdelsförvaltningen har löpande kontakt med stadsbyggnads- och exploateringskontoret samt med aktuella byggföretag för att uppdatera planeringsunderlaget för planerad och pågående nybyggnation av bostäder i området. Förvaltningens bedömning är att bostadstillskottet och därmed även befolkningsökningen blir högre än vad SWECO:s prognos visar. Drygt 10.170 nya bostäder är planerade att färdigställas under åren 2014-2019 inom Hägersten och Liljeholmen. Ytterligare 2.190 nya bostäder är i nuläget planerade för inflyttning under åren 2020-2022.

Svårigheterna att finna ett pålitligt prognosunderlag, där hänsyn tas till både planerade och beslutade bostadsprojekt, har lett till att stadsdelsförvaltningen har justerat befolkningsprognosen för åldrarna 1-5 år med ett underlag som är uppdaterat både i volym och enligt byggherrarnas faktiska tidsplaner. Beräkningsunderlaget för framtida behov av förskoleplatser justeras löpande. 2.464 barn i åldrarna 1-5 år beräknas att bo i de planerade 10.170 nya bostäderna, som kommer att vara klara för inflyttning under perioden 2014-2019. Parallellt med den omfattande nybyggnationen av bostäder, är det en utmaning att bedöma omsättningen och nativiteten i de befintliga bostäderna inom stadsdelens område.

Överskott alternativt underskott per stadsdelsområde och år

Stadsdelsförvaltningen har som målsättning att balansera antalet tillgängliga förskoleplatser med behovet av förskoleplatser inom respektive stadsdelsområde. Förutsättningarna att balansera tillgång och efterfrågan är dock mycket olika inom Hägersten-Liljeholmen som helhet beroende på bl.a. tillgången till byggbar mark, pågående bostadsbyggnation, demografisk mix och tillgängliga kommersiella lokaler som kan anpassas till förskola och skick på befintligt förskolebestånd.

Tabell: Beräknat överskott (+)/underskott (-) förskoleplatser per område och år utifrån dagens planerade förskoleutbyggnad.

Stadsdels- område	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Aspudden	41	103	81	114	92	143
Fruängen	-193	-71	-65	-42	-29	-2
Gröndal	18	18	-22	-2	-12	-2
Hägersten	-23	-18	-29	59	12	-6
Hägerstens- åsen	-42	-36	-39	85	-30	-16
Liljeholmen	-190	-306	-347	-201	-186	-315
Midsommar- kransen	193	181	259	185	158	183
Mälarhöjden	-16	1	4	2	3	8
Västberga	-3	-15	-23	-7	58	78
Västertorp	-90	-20	42	67	200	207
Totalt	-305	-163	-139	126	266	278

Det beräknade underskottet av platser motsvarar år 2014 305 platser och år 2016 139 platser. Av erfarenhet motsvarar underskottet under året, det kommande behovet av platser för inskrivning i januari året därpå.

Ett antal förskoleprojekt kommer att presenteras under respektive stadsdelsområde där det är privata förskoleanordnare som kommer eller planeras starta nya förskolor. Dessa tillkommande förskoleplatser i tid och volym är medräknade i stadsdelsförvaltningens platsprognos i tabellen ovan.

Förutsättningarna ändras kontinuerligt beroende på bl.a. akut uppkomna behov av att riva en befintlig förskola p.g.a. exempelvis omfattande fuktproblem eller nya tillkommande detaljplaneförslag med fler bostäder. Stadsdelsförvaltningen bedömer att långsiktig balans mellan tillgång och efterfrågan av förskoleplatser uppnås under år 2017 med ett marginellt överskott. Denna lägesrapport är en ögonblicksbild som gäller vid sammanställningen av ärendet.

Det presenterade platsöverskottet med 126 platser år 2017, 266 platser år 2018 och 278 platser år 2018 är under bevakning. Stadsdelsförvaltningen bedömer att befolkningsprognosen för befintliga bostäder och planering för nya bostäder är osäker så långt fram i tiden. Om prognosen kommer att hållas konstant under planeringsperioden, kommer stadsdelsförvaltningen att avveckla förskolor utifrån områden med platsöverskott beroende på om de ligger fel geografiskt, om lokalerna inte är optimala för verksamheten eller om lokalerna är ineffektiva byggnadstekniskt eller ekonomiskt.

Stadsdelsförvaltningen arbetar tillsammans med Utbildningsförvaltningen för att följa behovet av skolplatser i samband med att förskolebarnen växer upp. En möjlighet kan vara att ställa om förskolelokaler, som redan är inrymda i skollokaler till utökad kapacitet för skolan för en flexibilitet över tid inom de pedagogiska lokalerna. Förskolelokaler kan även lämpa sig för ombyggnad för annan kommunal verksamhet som exempelvis omsorgsboende eller dagverksamheter.

Planerade förskoleprojekt under 2014-2019

Planerade kommunal förskoleutbyggnad minus avveckling av befintliga förskolor under den aktuella perioden omfattar en utökning med 100 nya avdelningar och 1.400 förskoleplatser beräknat på 14 barn per avdelning under perioden 2014-2019.

Varje projekt presenteras kortfattat per stadsdelsområde. Vänligen notera att hänvisningssiffrorna för aktuella förskoleprojekt på respektive områdeskarta inte är exakt korrekt placerade med anledning av det lilla kartformatet.

I de fall förändringar gäller befintliga förskoleverksamheter vars lokaler ska avvecklas tillfälligt eller permanent antingen p.g.a. tillfällig evakuering i samband med om-, ny- eller tillbyggnad eller att tidbegränsade bygglov för paviljonger upphör, kommer den berörda förskolan att involveras i god tid för planering av flytt.

Aspudden

Karta 1: Projekt i Aspudden

1	Förskolan Grågåsen Erik Segersälls väg 24	2015	Ny permanent fristående förskola med åtta avdelningar.
2	Förskolan Flyttfågeln Stenkilsgatan 6 och 7	2015	Flytt av ena paviljongens verksamhet till förskolan Grågåsens tomställda evakueringspaviljong. Avveckling av en av Flyttfågeln ursprungliga paviljonger.
3	Förskolan Flyttfågeln	2016	Avveckling av den andra av Flyttfågeln ursprungliga paviljonger.

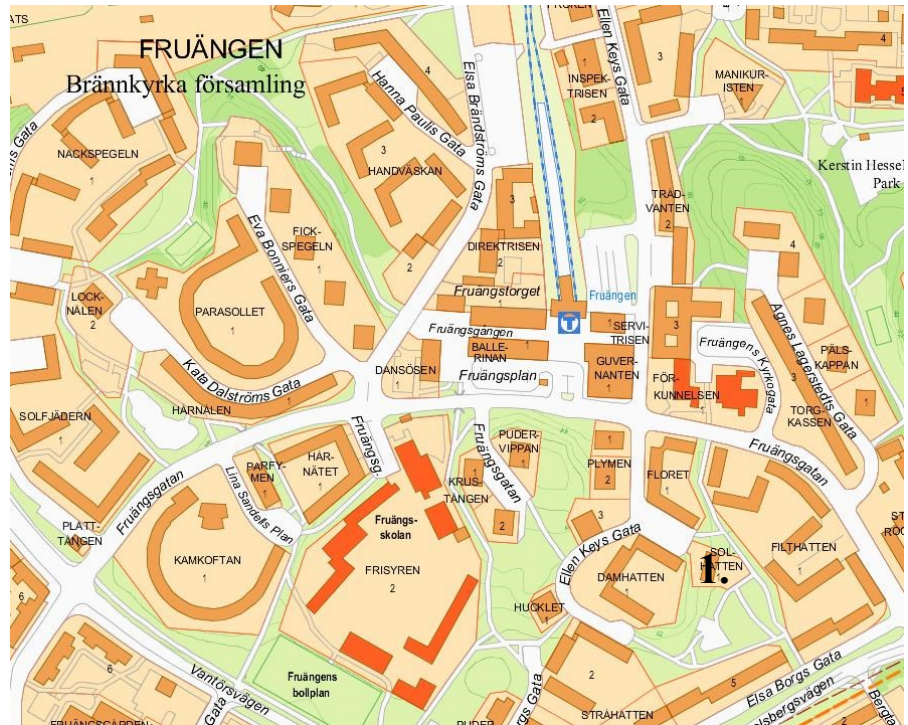
4	Förskolan Flyttfågeln Ivar Vidfamnes gata	2017	Ny permanent fristående förskolebyggnad med åtta avdelningar. Avveckling av paviljongen som ursprungligen hyrts in för evakuering av förskolan Grågåsen på Stenkilsgatan.
5	Ny förskola kv. Skärsliparen Skärslipargränd	2019	Ny förskola med fem avdelningar i bottenvåningen i ett bostadshus.

SISAB:s ursprungliga förskolebyggnad för förskolan Grågåsen revs under år 2011 p.g.a. att den tekniska livslängden var slut för byggnadskonstruktionen och en ny utökad förskolebyggnad är under uppbyggnad. När befintliga fristående förskolebyggnader av någon anledning behöver rivas och ersättas, utreder stadsdelsförvaltningen om det är möjligt att bygga större än den ursprungliga byggnaden för att skapa fler platser och utnyttja marken mer effektivt. Förskolans verksamhet har evakuerats till en paviljong på Stenkilsgatan 6 med tidsbegränsade bygglov. Förskolan kommer att flytta in i sina nya permanenta lokaler under våren 2015.

Förskolan Flyttfågeln är inrymd i två paviljonger. Stadsdelsförvaltningen planerar för att flytta Flyttfågeln verksamhet i den inre paviljongen till förskolan Grågåsens evakueringspaviljong på Stenkilsgatan 6 under 2015. Förskolan Flyttfågeln andra befintliga paviljong kommer att avvecklas under 2016, för att bereda plats för byggnation av en ny permanent förskolebyggnad med kapacitet för åtta avdelningar på Ivar Vidfamnes gata. Den nya förskolan kommer att bli färdigställd 2017. Den sista av de tre nuvarande paviljongerna på Stenkilsgatan kommer att avvecklas 2017.

I det nya områdesprogrammet för Aspudden/Midsommarkransen finns planer för nya bostäder med en ny förskola i bottenvåningen av bostadsfastigheten i kv. Skärsliparen på Skärslipargränd. Förskolan beräknas bli klar för start av fem förskoleavdelningar 2019.

Fruängen

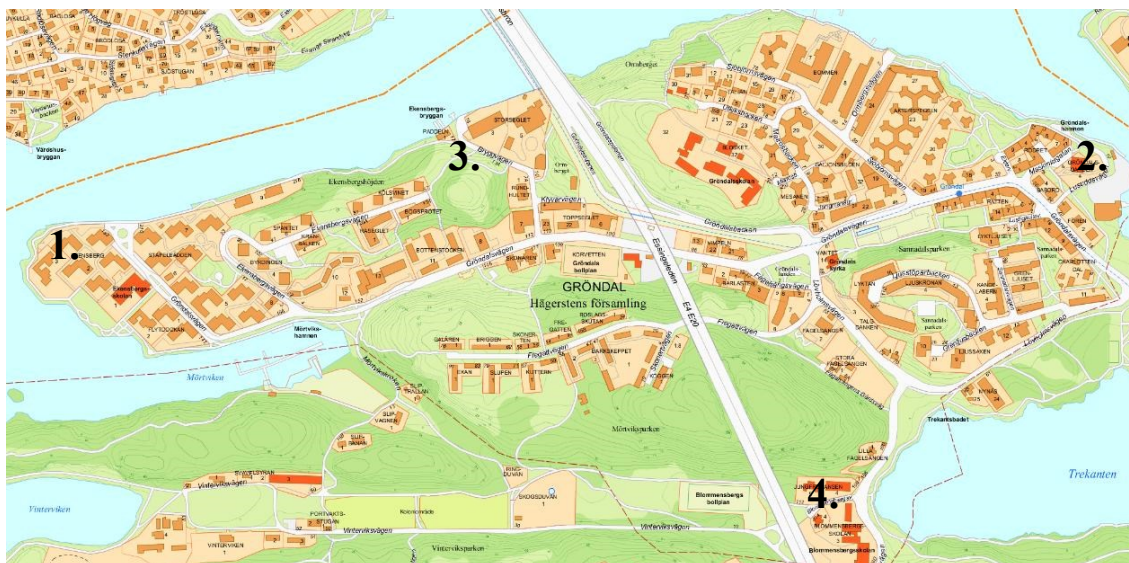
Karta 2: Projekt - Fruängen

1	Förskola Ellen Key Ellen Keys gata 83	2014 + 2015	Evakuering och utökning med en avdelning i samband med återflytten
---	--	----------------	--

Förskolan Ellen Key kommer att evakueras inför hösten 2014. Lokalerna behöver upprustas och verksamhetsanpassas. Kapaciteten kommer att utökas med en avdelning i samband med återflytten under 2015.

En privat förskoleanordnare kommer att öppna en ny förskola på Emilia Fogelklous gata i Gyllene Rattenområdet under 2016.

Gröndal

Karta 3: Projekt - Gröndal

1	Förskolan Udden Gröndalsvägen 173	2014- 2015	Förskolan Uddens huvudbyggnad tomställs under sommaren 2014 för renovering och verksamhetsanpassning. Återflytt under 2015.
2	Förskolan Hamngården Maskinistgatan 6	2016- 2017	Evakuering under renovering och verksamhetsanpassning – utökning med en avdelning.
3	Ny förskola kv. Storseglet Bryggvägen	2016	Ny förskola med fyra avdelningar i bottenvåningen av ett bostadshus.
4	Förskolan Vinterviken Blommensbergsvägen 116A	2017	Avveckling av paviljongförskolans två avdelningar.

Förskolan Uddens huvudbyggnad på Gröndalsvägen 173 tomställs under sommaren 2014 för att lokalerna ska renoveras och verksamhetsanpassas. Verksamheten kommer att flytta tillbaka under 2015.

Förskolan Hamngårdens lokaler är i behov av renovering. I samband med renoveringen kommer lokalerna att anpassas för utökning med en ny avdelning. Preliminärt evakueras verksamheten 2016 till andra förskolelokaler och flyttar tillbaka igen 2017.

En förskola kommer att byggas i bottenvåningen i bostadsbebyggelse inom kv. Storseglet på Bryggvägen under 2016.

Förskolan Vintervikens paviljong med tidsbegränsat bygglov kommer att avvecklas under år 2017.

Hägersten

Karta 4: Projekt - Hägersten

1.	De kommunala förskolorna på Selmedalsvägen 88 och 100	2017	Verksamheten i de berörda förskolorna på Selmedalsvägen kommer att flyttas till en ny
2.	Ny förskola kv. Maja Myra, Torsslowsbacken	2017	fristående förskola på Torsslowsbacken.

En ny detaljplan är under utformning rörande Axelsberg och Hägersten. I nuvarande förslag kommer förskolorna 88:an och Solgläntan på Selmedalsvägen 88 respektive Selmedalsvägen 100 att rivas och en ny förskola kommer att byggas på Torsslowsbacken inom kvarteret Maja Myra som en ersättning. Den nya förskolan är planerad att vara klar under 2017.

En privat förskoleanordnare planerar att starta en ny förskola på Gösta Ekmans väg 2017.

Hägerstensåsen

Karta 5: Projekt Hägerstensåsen

1.	Ny förskola kv. Skattsedeln Valutavägen	2017	Ny förskola med fyra avdelningar i bottenvåningen av ett bostadshus.
2.	Förskolan Mellanberget Personnevägen 91-93	2018	Avveckling av förskolans åtta avdelningar i två paviljonger.

En ny förskola med fyra avdelningar i kv. Skattsedeln kommer att färdigställas på Valutavägen under 2016.

Stadsdelsförvaltningen planerar att flytta förskolan Mellanbergets verksamhet med åtta avdelningar under 2018 till den nybyggda förskolan på Personnevägen 78. Förskolan Mellanbergets två paviljonger med tidsbegränsade bygglov avvecklas därefter.

Planer finns för att en privat förskoleanordnare ska starta en friliggande förskola på Kamrerarvägen inom kv. Sparbanksboken under 2017.

Liljeholmen, Årstadal och Årstaberg

Karta 6: Projekt – Liljeholmen, Årstadal och Årstaberg

1.	Ny förskola kv. Behållaren Nybohovsbacken	2016	Ny fristående förskola med åtta avdelningar.
2.	Förskolan Årstaberg Årsta skolväg 3	2016	Avveckling av förskolans två paviljonger.
3.	Ny förskola kv. Rosteriet 7 Liljeholmsvägen 32	2016	Ny förskola med åtta avdelningar i bottenvåningen av ett bostadshus.
4.	Ny förskola kv. Golvläggaren Förmansvägen	2016	Ny förskola med fyra avdelningar i bottenvåningen av ett bostadshus.
5.	Ny förskola kv. Sjövik 5 Sjöviksbacken (Berghuset)	2017	Ny förskola med fyra avdelningar i bottenvåningen av ett bostadshus.
6.	Ny förskola kv. Årstadalsskolan 3 Sturehillsvägen	2017	Ny förskola med fyra avdelningar i bottenvåningen av ett bostadshus.
7.	Ny förskola kv. Syllen Förmansvägen	2017	Ny förskola med tre avdelningar i bottenvåningen av ett bostadshus.

8.	Ny förskola kv. Årstaäng 4 Sjöviksbacken	2017	Ny förskola med fem avdelningar i bottenvåningen av ett bostadshus.
9.	Ny förskola kv. Sjövik 5 Sjöviksbacken 17 (Backhuset)	2018	Ny förskola med fyra avdelningar i bottenvåningen av ett bostadshus.
10.	Ny förskola kv. Marievik Årstaängsvägen	2018	Ny förskola med sex avdelningar i bottenvåningen av ett bostadshus.

Liljeholmen, Årstadal och Årstaberg är stadsdelens mest expansiva områden. Tyvärr finns fortfarande ett underskott av platser inom delområdena trots stora ansträngningar. Förvaltningen letar kontinuerligt efter lokaler i det området eller dess närhet för att förbättra situationen.

Förskolan Årstaberg driver sin verksamhet i paviljonger på parkmark. Utbildningsförvaltningen planerar för en ny grundskola för området där Årstabergs båda paviljonger står idag och en ny detaljplan håller på att tas fram. Paviljongerna måste avvecklas under år 2016 inför skolbyggnationen. Stadsdelsförvaltningen planerar flytta förskolan Årstabergs verksamhet till andra förskolelokaler.

Nya bostäder kommer att byggas längs Nybohovsbacken. En fristående förskola kommer att byggas av SISAB i kv. Behållaren i anslutning till de nya bostäderna för start under år 2016. En förskola inrymd i bostadsbebyggelse planeras starta upp under år 2016 på Förmansvägen i kv. Golvläggaren. En förskola i en bostadsfastighet kommer att färdigställas på Liljeholmsvägen 32 inom kv. Rosteriet 7 under 2016.

Fyra förskolor med totalt sexton nya avdelningar i bottenvåningar i bostadshus planeras bli klara under 2017 – i kv. Sjövik 5, kv. Årstadalsskolan 3, kv. Syllen och kv. Årstaäng 4.

Stadsdelsförvaltningen planerar för start av en förskola med sex avdelningar i kv. Marievik med adress Årstaängsvägen under 2018.

Midsommarkransen

Karta 7: Projekt Midsommarkransen

1	Förskolan Luren Kransbindarvägen 120	2014	Ny fristående förskola med fem avdelningar.
2	Förskolan Silvergranen Telefonvägen 29	2014	Avveckling av förskolelokal med tre avdelningar inrymd i ett bostadshus.
3	Ny förskola kv. Telefonstolpen Mobilgatan	2017	Ny förskola med sex avdelningar i bottenvåningen i ett bostadshus.
4	Förskolan Skogsgläntans annex, Fastlagsvägen 68	2017 & 2018	Avveckling av förskolan Skogsgläntans paviljongannex 2017 och byggnation av en ny fristående förskola med åtta avdelningar klar 2018.
5	Förskolan Brandstegen Höstgatan 14 A-B	2018	Avveckling av förskolans två paviljonger. Verksamheten flyttar till andra förskolelokaler.
6	Ny förskola kv. Telefonfabriken 1 LM Erikssons väg	2018	Ny förskola med fyra avdelningar i bottenvåningen i ett bostadshus.
7	Ny förskola kv. Herbariet Tellusborgsvägen 2	2019	Ny förskola med sex avdelningar i bottenvåningen i ett bostadshus.

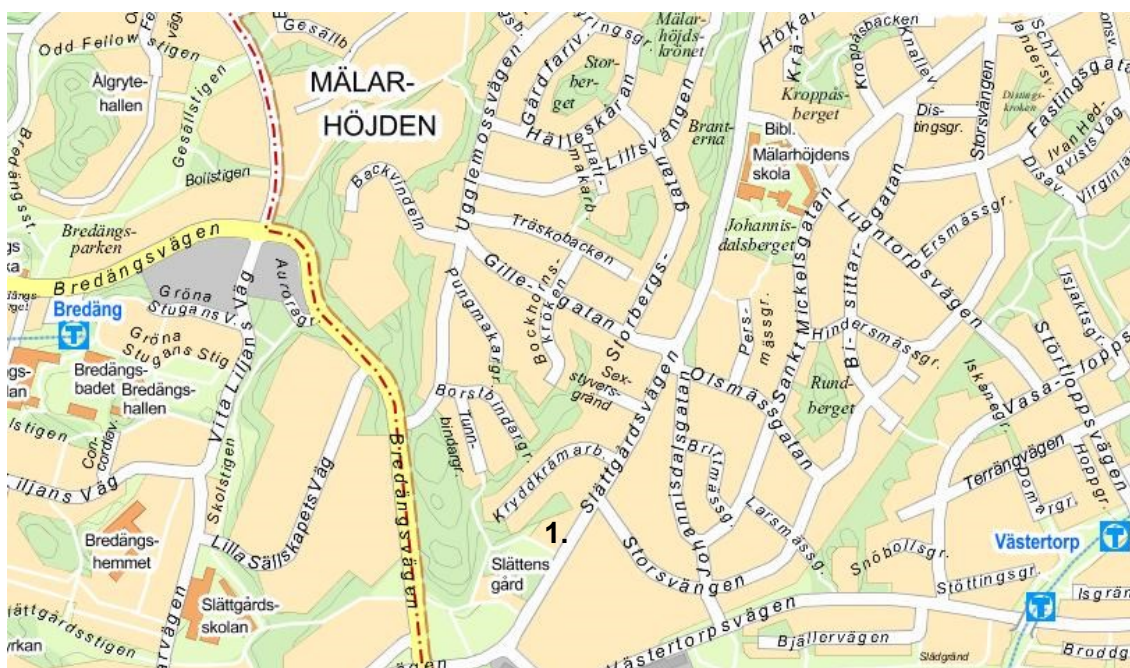
En fristående förskola på Kransbindarvägen kommer att färdigställas under juni 2014. Förskolan Silvergranen flyttar till den nya förskolan på Kransbindarvägen i samband med att Silvergranens lokalavtal löper ut vid halvårsskiftet 2014.

Stadsdelsförvaltningen planerar att en förskola med sex avdelningar ska starta 2017 inom kv. Telefonstolpen i bottenvåningen av ett bostadshus på Mobilgatan.

Förskolan Skogsgläntans paviljong kommer att avvecklas 2017 inför bygget av en ny fristående förskola, som beräknas bli klar för inflyttning 2018. Den nya fristående förskolan kommer att ha kapacitet för åtta avdelningar. Förskolan Brandstegens båda paviljonger har tidsbegränsade bygglov och kommer att avvecklas under år 2018.

En dialog förs om en ny förskola med fyra avdelningar kommer att vara möjlig att färdigställa 2018 i kv. Telefonfabriken 1 på LM Erikssons väg. I det nya områdesprogrammet för Aspudden/Midsommarkransen finns planer för en ny förskola med sex avdelningar i kv. Herbariet på Tellusborgsvägen 2019.

Mälarhöjden

Karta 8: Projekt Mälarhöjden

1	Förskolan Juvelen Slättgårdsvägen 74	2018	Avveckling av paviljongen med tidsbegränsat bygglov.
---	---	------	--

Förskolan Juvelen är inrymd i en paviljong med tidsbegränsat bygglov. Paviljongen kommer att avvecklas under år 2018.

Västberga – Telefonplan

Karta 9: Projekt Västberga

1	Förskolan Mikrofonen Svarstolsvägen/Mikrofonvägen	2014	Ny förskola som startade med sex avdelningar under våren 2014.
2	Ny förskola kv. Timotejen 19, Responsgatan	2018	Ny förskola med åtta avdelningar i bottenvåningen av ett bostadshus.
3	Ny förskola kv. Tvåflingan, Flygelgatan	2018	Ny förskola med fyra avdelningar i bottenvåningen av ett bostadshus.
4	Ny förskola kv. Timotejen 17 Midsommarvägen	2019	Ny förskola med fyra avdelningar i bottenvåningen av ett bostadshus.
5	Ny förskola kv. Timotejen 28	2019	Ny förskola med fyra avdelningar i bottenvåningen av ett bostadshus.
6	Ny förskola kv. Tvåflingan Telefonvägen	2019	Ny förskola med sex avdelningar i bottenvåningen av ett bostadshus.

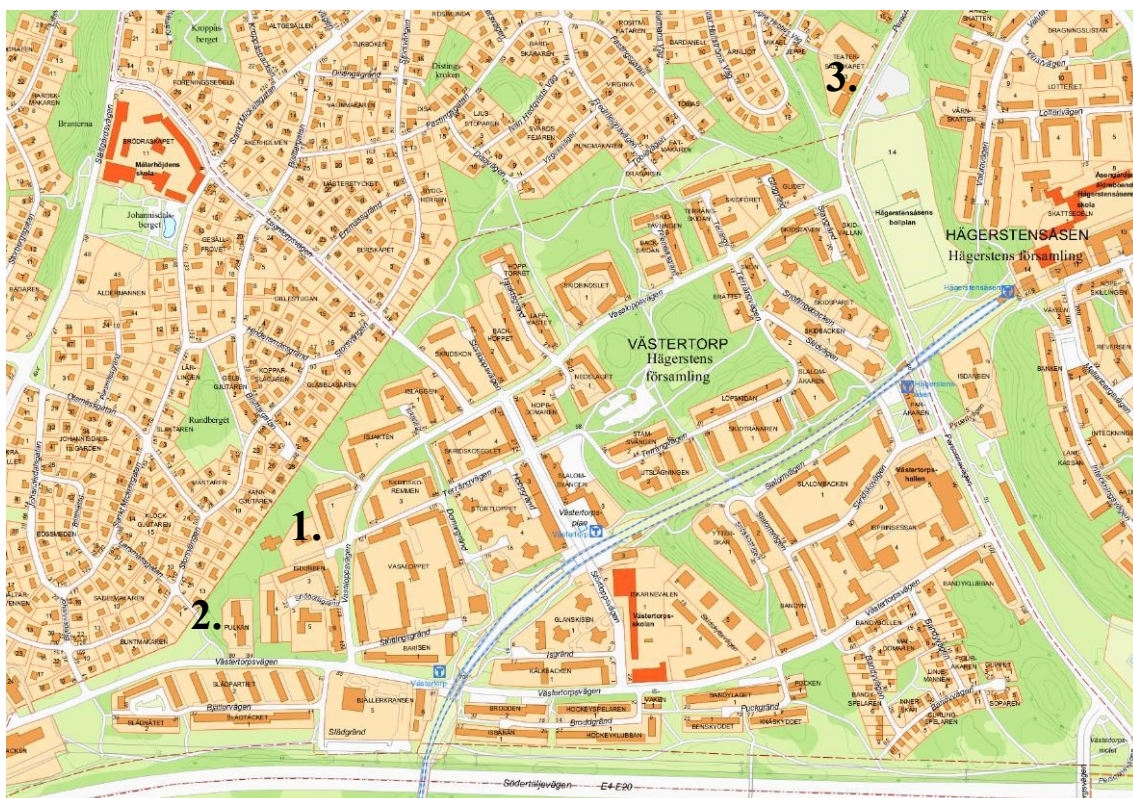
Förskolan Mikrofonen startade med sex avdelningar under våren 2014. Förskolans lokaler utgörs av en paviljong, som är uppställd med tidsbegränsat bygglov.

I kvarteret Tvåflingan och Timotejen pågår detaljplaner för en omfattande bostadsproduktion om drygt 2.500 bostäder. Bland annat kommer Erikssons f.d. arbetsplatsområde utmed E4:an att

omvandlas till bostäder. Även om fokus kommer att ligga på små lägenheter, kommer det att behövas ett större antal förskolor för att täcka det framtida behovet. Två förskolor i bottenvåningar med en sammanlagd kapacitet på tolv avdelningar är planerade för färdigställande under 2018, i kv. Timotejen 19 och i kv. Tvålfvingan. Under 2019 planeras ytterligare tre förskolor bli klara för start med totalt fjorton avdelningar i kv. Timotejen 17, kv. Timotejen 28 och i kv. Tvålfvingan.

Pysslingen startade en ny förskola på Borrvägen i kv. Smältrullen 7 under våren 2014. En annan privat förskoleanordnare planerar att starta en ny förskola på Tellusborgsvägen, i kv. Silvergranen 13, under 2017.

Västertorp

Karta 10: Projekt Västertorp

1	Förskolan Vasan Vasaloppsvägen 110-112	2014 och 2016	Förskolans verksamhet evakueras till andra förskolelokaler och de två byggnaderna rivs 2014. En ny fristående förskolebyggnad med åtta avdelningar kommer att färdigställas under 2016.
---	---	---------------------	---

2	Ny förskolepaviljong Västertorpsvägen	2015	Förskolepaviljong med fyra avdelningar.
3	Förskolan Solbacken Personnevägen 78	2017 och 2018	Förskolan Solbackens åtta avdelningar rivs 2017, tomten utökas och två nya förskolor med åtta plus åtta avdelningar blir klara 2018.

En inventering av förskolorna i Västertorp pågår för att kartlägga behov av upprustning och ett antal projekt är planerade. En paviljong kommer att ställas upp i Västertorp 2015 för att underlätta evakuering av berörda förskoleverksamheter.

Förskolan Vasans två byggnader rivs under hösten 2014 i syfte att skapa en sammanhållen förskola, att använda marken effektivt och för att få mer ändamålsenliga lokaler. En ny förskolebyggnad med åtta avdelningar kommer att vara klar för återflytt 2016.

Förskolan Solbacken på Personnevägen 78 är i behov av omfattande upprustning. Stadsdelsförvaltningen arbetar tillsammans med SISAB med förslag till nybyggnation av två nya förskolor med åtta avdelningar per ny förskola på fastigheten för planerad inflyttning under 2018.

Tanken är att förskolan Mellanberget ska flytta till en av de nya förskolebyggnaderna i samband med avvecklingen av de två paviljongerna på Personnevägen 91-93.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stadsdelsförvaltningen arbetar målmedvetet med att finna effektiva lösningar både tekniskt, pedagogiskt och avtalsmässigt som möjliggör att hyreskostnaden per inskrivet förskolebarn kan hållas inom verksamhetens budget.

Stadens stimulansbidrag för förskoleutbyggnad är en viktig bidragande orsak till att hyror för nybyggda förskolor kan hållas nere genom att delar av bl.a. projekteringskostnader och anpassningskostnader kan betalas av mot faktura i samband med inflyttning. Detta gäller i synnerhet för en expansiv stadsdel som Hägersten-Liljeholmen med mer än hälften av förskolebeståndet är om-, till- eller nybyggt under de senaste åtta åren.

Hägersten-Liljeholmen	Stadsdelen totalt	Förskolor byggda före 2007		Förskolor byggda eller utökade 2007- 2014	
Antal förskolor	65 st	30 st	46 %	35 st	54 %
Årshyra (netto)	95.527.700 kr	25.058.809 kr	26 %	70.468.891 kr	74 %
Lokalyta	50.026 kvm	19.859 kvm	40 %	30.167 kvm	60 %
Antal inskrivna barn	4.775 barn	1.819 barn	38 %	2.956 barn	62 %
Årshyra/kvm	1.910 kr/kvm	1.262 kr/kvm		2.336 kr/kvm	
Årshyra/barn	19.968 kr/barn	13.776 kr/barn		23.839 kr/barn	
Lokalyta/barn	10,5 kvm/barn	10,9 kvm/barn		10,2 kvm/barn	

Uppgifterna i jämförelsen avser kommunala förskolor inom Hägersten-Liljeholmen den 31 mars 2014. Årshyran avser avtalad hyra utan avdrag för ersättning för hög hyra.

Den omfattande utbyggnaden av förskoleplatser för att matcha ökad efterfrågan i samband med pågående bostadsförtätning, leder till att förskolans ekonomi blir allt mer ansträngd för varje år då andelen nya förskolor överstiger 50 procent av det totala antalet förskolor. Årshyran per barn för nyare förskolor ligger på 23.839 kronor jämfört med en årshyra per barn på 13.776 kronor för de äldre förskolelokalerna.

Flera av de äldre förskolorna är i behov av omfattande upprustning, vilket kommer att medföra att hyreskostnaderna kommer att öka även för de äldre byggnaderna med tillkommande hyrestillägg.

Det är väsentligt för arbetet att balansering av tillgång med efterfrågan av förskoleplatser är prioriterad vid den fortsatta planeringen av nya bostäder. Det är mycket kostsamt och till och med i princip omöjligt att i efterhand komma ikapp om inte tillräckligt antal nya förskoleplatser matchas med tillskott av nya bostäder.

Stadsdelsförvaltningen värnar om det goda samarbetet med bl.a. stadsbyggnadskontoret, exploateringskontoret, trafikkontoret, utbildningsförvaltningen, SISAB och byggherrar som bostadsförtäta inom stadsdelen. Det är av avgörande vikt att samtliga parter har förståelse för Hägersten-Liljeholmens behov av att i god tid planera för att kunna hålla barnomsorgsgarantin.